

Fördjupningstema heder: Upptäck och motverka heders- relaterat våld och förtryck i förskolan

Handledning för dig som är utbildningsledare



SYFTE OCH MÅL

Syftet med det här temat är att du och dina kollegor ska kunna upptäcka och agera när barn på er förskola kan vara utsatta för någon form av hedersrelaterat våld och förtryck (HRV).

Målet är att deltagarna ska få gemensamma kunskaper om vad hedersrelaterat våld och förtryck är, hur det kan upptäckas och hur förskolan kan arbeta förebyggande mot den här formen av barnmisshandel. Du och dina kollegor kommer att få kunskap om

- vad hedersrelaterat våld och förtryck är
- könsstympling och bortförande av barn, som är två allvarliga former av hedersrelaterat våld och förtryck
- tecken, signaler och symtom hos ett barn som är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck
- hur ni kan hantera om någon i personalen eller ledningen bidrar till att upprätthålla hedersnormer på förskolan
- förebyggande arbete för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck
- hur ni kan bemöta vårdnadshavare som ställer krav på förskolan om att upprätthålla hedersnormer.

Det ingår fem olika faktablad i temat

I det här temat finns ett särskilt faktablad för dig som är utbildningsledare för att du ska få fördjupad kunskap om hur ni som arbetar i förskolan kan möta barn som lever i familjer med hedersnormer. I kapitel 8 i basprogrammet kan du också lära dig mer om hedersrelaterat våld och förtryck.

Det finns fyra faktablad för kursdeltagarna. De har fokus på olika delar inom kunskapsområdet:

1. Faktablad om hedersrelaterat våld och förtryck
2. Faktablad om bortförande av barn
3. Faktablad om könsstympling
4. Faktablad med fokus på förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Här finns också fakta om hur ni kan bemöta vårdnadshavare som ställer hedersrelaterade krav.

Om du vill dela upp temat i flera tillfällen så är ett förslag att du utgår från faktabladen.

KURSMATERIAL

I kursledarmappen hittar du följande kursmaterial, där du kan välja ut de moment som passar för just din verksamhet:

- Ett schemaförslag för hur du kan lägga upp tematräff Heder. Schemaförslaget finns längre ner i dokumentet.
- En powerpointpresentation med ett upplägg och bilder som du kan utgå från. Du kan flytta och anpassa bilderna i presentationen så att upplägget passar för din arbetsgrupp. Det går utmärkt att använda er egen logga.
- Fem faktablad.
Det första är till dig som utbildningsledare och övriga fyra är till kursdeltagarna. Du kan skriva ut faktabladen på papper om du vill, men de finns också digitalt.
- En lista över signaler och tecken hos barn och personal som kan vara kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck.
- Övning 1 är kopplad till listan över signaler och symtom: ”Pedagogers kunskap och erfarenheter av att upptäcka barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck”.
- Övning 2 handlar om förhållningssätt när ni bemöter vårdnadshavare: ”Att bemöta hedersrelaterat våld och förtryck”.
- Två filmer med scenarion som deltagarna kan diskutera. Den ena filmen handlar om Lilly, Casper och deras kusin Jenna och den andra filmen handlar om Sara. Till filmerna finns instruktioner för hur du kan leda diskussionerna.
- Instruktioner till ett rollspel.
Rollspelet utgår från filmen om Lilly, Casper och Jenna.
- Film från Basprogram för våld mot barn och unga
Du kan visa en kort film om hedersrelaterat våld och förtryck (3,10 minuter). Filmen finns i powerpointmaterialet.



SCHEMAFÖRSLAG HEDER

I powerpointpresentationen ”Upptäck och motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan” hittar du förslag på ett upplägg som tar ungefär fem till sex timmar om du använder allt material. Hur lång tid det tar beror på hur lång tid du avsätter för reflektioner och diskussioner. Du kan självklart välja att använda delar av upplägget genom att bara välja ut vissa powerpointbilder, filmer eller övningar.

Schemaförslaget består av sju delar och det kan finnas fördelar med att dela upp innehållet i flera tillfällen. Du kan låta tillfällena utgå från faktabladens olika teman om vad som är hedersrelaterat våld och förtryck, könsstämpning, bortförande av barn och det förebyggande arbetet för att motverka hedersförtryck.

1. Introducera temat: Upptäck och motverka hedersrelaterat våld och förtryck på förskolan

Presentera kursens upplägg och innehåll med hjälp av powerpointpresentationen.

2. Läs faktablad om när barn lever i familjer med hedersrelaterat våld och förtryck

Ge deltagarna baskunskaper i ämnet. Ta del av faktabladet. Det går att göra på olika sätt: antingen läser var och en faktabladet själva eller så läser ni det tillsammans. Ett annat alternativ är att du ser till att deltagarna har läst faktabladet innan träffen.



SCHEMAFÖRSLAG HEDER

3. Fördjupa och diskutera faktabladet

Följ upp och fördjupa deltagarnas förståelse av innehållet i faktabladet. Du kan själv välja hur mycket tid du och dina kollegor ska lägga på den här punkten. Välj ut de powerpointbilder som du vill att ni ska fördjupa er i eller diskutera. Det finns extra kunskapsstöd och instruktioner för dig som kursledare i anteckningarna på vissa powerpointbilder.

Fundera på hur du vill arbeta med ämnena könsstämpning och bortförande av barn. Om du vill att de ska ingå här så kan du antingen lägga in dem i ett eget moment eller låta dem ingå i övningen nedan.

I samband med att ni går igenom faktabladet kan det vara bra att lägga in en övning. I det här temat finns två övningar:

- Övning 1: "Pedagogers erfarenheter av att tolka och förstå signaler och symptom vid hedersrelaterat våld och förtryck". Om du väljer att arbeta med könsstämpning och bortförande av barn vid ett annat tillfälle så ta bort de delarna i övningen.
- Övning 2: "Att bemöta hedersrelaterat våld och förtryck".

Instruktioner till övningarna finns i mappen Övningsmaterial.

4. Diskutera ett scenario

Diskutera ett eller båda scenarierna om Lilly, Casper och deras kusin Jenna, eller om Sara. Det finns instruktioner för hur du kan leda diskussionerna i mappen Scenarioövning.

5. Gör ett rollspel

Gör ett rollspel för att ge deltagarna möjlighet att träna på att bemöta vårdnadshavare som ställer krav som går emot förskolans värdegrund. Följ sedan upp rollspelet med diskussioner. Det finns instruktioner för rollspelet i mappen Övningsmaterial.

6. Sammanfatta och utvärdera dagen

Avsluta temat genom att sammanfatta vad som har kommit upp under träffen och fråga vad gruppen tar med sig. Se förslag nedan.

UTVÄRDERA FÖRDJUPNINGSTEMAT

Det kan vara bra för dig som utbildningsledare att utvärdera hur arbetet med temat har fungerat under träffen, både när det gäller grupparbetet och kunskapsinnehållet.

Här är förslag på frågor som du kan ställa till deltagarna efter första träffen:

- Vad har varit bra under dagen?
- Vad har du lärt dig?
- Är det något som du skulle vilja veta mer om?
- Var det något som inte kändes så viktigt att lära dig?
- Har arbetet i gruppen fungerat bra?
 - » Var det bra att arbeta i mindre grupper?
 - » Har du förslag på andra sätt att dela upp den stora gruppen?
- Har du några andra förslag på vad som kan förbättras till nästa gång?

Gör också en utvärdering utifrån ditt perspektiv som kursledare med hjälp av följande frågor:

- Har arbetet med temat gått som planerat?
- Behöver du ändra något när det gäller själva genomförandet till nästa tema?
 - » Funkar grupp sammansättningen?
 - » Är det rätt nivå?
 - » Var det lagom takt?
- Är det någon del av kunskapsinnehållet som du behöver följa upp, lägga till eller förtydliga?
 - » Saknades någon kunskap?

Använd dig av utvärderingarna när du planerar upplägget för nästa träff.

